

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o vplivu spletnih strani za družabne stike na državljane in potrošnike

(mnenje na lastno pobudo)

(2010/C 128/12)

Poročevalec: **G. PEGADO LIZ**

Evropski ekonomsko-socialni odbor je 26. februarja 2009 sklenil, da v skladu s členom 29(2) poslovnika pripravi mnenje na lastno pobudo o naslednji temi:

Vpliv spletnih strani za družabne stike na državljane in potrošnike.

Strokovna skupina za promet, energijo, infrastrukturo in informacijsko družbo, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 12. oktobra 2009.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 457. plenarnem zasedanju 4. in 5. novembra 2009 (seja z dne 4. novembra) s 108 glasovi za, 2 glasovoma proti in 10 vzdržanimi glasovi.

1. Sklepi in priporočila

1.1 EESO priznava kulturni, politični in socialni pomen spletnih strani za družabne stike kot pripomočkov za komunikacijo in interakcijo med ljudmi v okviru izvajanja temeljne pravice do svobode izražanja.

1.2 EESO prav tako poudarja gospodarski interes, ki je povezan z razvojem spletnih strani za družabne stike, predvsem njihov potencial za dejavnosti na področju različnih oblik komercialnega in tržnega komuniciranja.

1.3 EESO poudarja pozitivne vidike razvoja spletnih strani za družabne stike, zlasti njihov prispevek k uresničevanju svobode izražanja v določenih političnih razmerah, oblikovanju in povezovanju skupin oseb na spletu, srečanju ali ponovnem snidenju prijateljev in staršev ter preprečevanju tveganih situacij za mladostnike, ki imajo s tem možnost, da prek spletnih strani za družabne stike prosijo za pomoč in si izmenjujejo informacije o zdravstvenih vprašanjih.

1.4 Hkrati se EESO pridružuje organizacijam in združenjem civilne družbe, družinam in državljanom, ki so upravičeno zaskrbljeni zaradi nevarnosti nezakonite uporabe in zlorabe spletnih strani za družabne stike, s čimer se kršijo nekatere temeljne človekove pravice.

1.5 EESO še posebno opozarja na nevarnosti spletnih strani za družabne stike, kadar jih uporabljajo mladostniki in druge ranljive skupine prebivalstva, predvsem osebe s slabo računalniško pismenostjo, saj so te osebe pogosto žrtve posameznikov, ki jih izkoriščajo za nezakonita dejanja, s čimer prizadenejo njihovo osebno dostojanstvo ter ogrozijo njihovo telesno in duševno zdravje in celo njihovo življenje.

1.6 EESO pozdravlja nedavne pobude Komisije, predvsem pobude GD za informacijsko družbo in medije in GD za pravosodje, ki predvidevajo sprejetje kodeksa ravnanja in dobrih praks, na podlagi katerega bi uskladili delovanje operaterjev teh spletnih strani.

1.7 EESO meni, da je treba povečati prizadevanja EU in držav članic za boljšo obveščenost državljanov o tveganjih, ki so povezana z uporabo spletnih strani za družabne stike, in o dobrih praksah, ki so potrebne.

1.8 Odbor poleg tega meni, da si je treba še naprej prizadevati za bolj poglobljeno seznanjanje mladih s temi vprašanji že v zgodnjih letih šolanja; za večjo podporo družinam, saj morajo starši spremljati in nadzorovati uporabo interneta med mladimi; za razvoj orodij za preprečevanje ali omejevanje dostopa do spletnih strani; za boljše preprečevanje tveganj ter učinkovitejše zatiranje nezakonitih ali škodljivih praks na tem področju.

1.9 EESO v zvezi s tem meni, da bi morali biti mladi neposredno vključeni v opredeljevanje operativnih modelov ter preučevanje in reševanje vprašanj v zvezi s spletnimi stranmi za družabne stike, saj bodo prav oni najverjetneje najbolje in najhitreje razumeli vprašanja s tega področja ter predlagali ustrezne rešitve.

1.10 EESO poziva Komisijo, naj še naprej analizira pojav spletnih strani za družabne stike, da bi se podrobno seznanila s tem vprašanjem, ter zlasti njegove kulturne, socialne in ekonomske učinke ter možno uporabo za spodbujanje širše razprave o pomembnih vprašanjih, kot so podnebne spremembe ali pobuda „Seznanjanje z Evropo“.

1.11 EESO Komisiji priporoča, naj poleg dobrih praks samoregulacije preuči tudi možnost vzpostavitve mehanizmov koregulacije, ki bi omogočali ustrezen nadzor vseh sklenjenih sporazumov o dobrih praksah, da se preprečijo kršitve, zatrejo zlorabe in učinkovito kaznujejo kršitelji pravil. Za kaznive dejavnosti, ki potekajo v vseh državah članicah hkrati ob uporabi informacijskih tehnologij, bi si lahko Unija postopoma prizadevala za uvedbo sistema usklajenih obtožb in kazni, ki bi ga na podlagi medsebojnega usklajevanja upravljali pristojni nacionalni organi.

1.12 EESO zato Komisiji predlaga, naj na podlagi javnega posvetovanja, ki je potekalo julija 2008, pripravi zeleno knjigo o spletnih straneh za družabne stike, v kateri bodo opredeljene glavne možnosti za delo v prihodnosti ter analizirani učinki teh spletnih strani. Proces priprave zelene knjige bi moral vključevati tudi seznanjanje s stališči različnih organizacij in združenj civilne družbe, ki se s tem ukvarjajo.

1.13 EESO priporoča, naj se preuči možnost razširitve in združitve pristojnosti obstoječih organov Skupnosti, da se na ravni Skupnosti ustanovi institucija varuha za vsa vprašanja, povezana z varstvom človekovega dostojanstva, zasebnosti in podatkov v sektorjih elektronske komunikacije in avdiovizualnih storitev, s posebno pristojnostjo na področju spletnih strani za družabne stike.

1.14 EESO državam članicam priporoča, naj povečajo usklajenost svojih politik na nacionalni ravni, da se vzpostavi skladen pravni okvir za obravnavanje teh vprašanj, pri čemer je treba dodeliti pristojnosti, ki bi jih na usklajen način izvajali obstoječi nacionalni regulativni organi, ali vzpostaviti ustrezne mehanizme za regulacijo.

1.15 EESO poziva predvsem evropske poslance, naj ta nova vprašanja uvrstijo na prednostni seznam svojih političnih agend in se s tem odzovejo na vse večjo zaskrbljenost civilne družbe.

2. Uvod

2.1 Namen mnenja na lastno pobudo je preučiti vpliv spletnih strani za družabne stike na državljane/potrošnike. Take spletne strani so v glavnem spletne storitve, katerih namen je oblikovati in med seboj povezati skupine oseb, ki se ukvarjajo s podobnimi dejavnostmi in imajo skupne interese ali pa preprosto želijo spoznati interese in dejavnosti drugih, in zagotoviti vrsto funkcij za interakcijo med uporabniki (http://www.saferinternet.org/www/en/pub/insafe/safety_issues/faqs/social_networking.htm).

2.2 Število uporabnikov spletnih strani za družabne stike se je hitro povečalo: 221 milijonov oseb, kar pomeni skoraj tri četrtine spletnih uporabnikov – ocenjenih na 282,7 milijonov oseb – redno uporablja te spletne storitve. Uporabniki so večinoma mladi nad 16. letom starosti; kljub rasti v tem sektorju je stopnja

uporabe nekaterih izmed teh storitev sorazmerno nizka. Evropska komisija ocenjuje ⁽¹⁾, da spletne strani za družabne stike pritegnejo okrog 40 milijonov rednih uporabnikov v Evropi, vendar je treba omeniti, da se je lani uporaba teh spletnih strani povečala za okoli 35 %, do leta 2012 pa se bo po predvidevanjih število uporabnikov podvojilo in naraslo na 107,4 milijona.

2.3 Znamke multinacionalnih podjetij so se temu novemu pojavu pridružile z oglaševanjem svojih proizvodov in storitev, včasih tudi na nepošten način. Po kampanji Baracka Obame so se tudi politične stranke odločile za uporabo teh novih storitev, kot smo lahko opazili na nedavnih volitvah v Evropski parlament. Celo Vatikan je zdaj uporabnik Facebook-a (Pope2you.net).

2.4 Če povzamemo, so glavne značilnosti spletnih strani za družabne stike brezplačne storitve, hitra in skokovita rast števila uporabnikov, izredna ekonomska vrednost, enostavna uporaba in funkcije, ki omogočajo interakcijo med uporabniki.

2.5 V mnenju so obravnavane pred kratkim sprejete pobude Skupnosti, predstavljeno je stanje glede obstoječega pravnega okvira, ocenjene so možnosti, ki jih ponujajo spletne strani za družabne stike, ocenjena so tveganja, povezana z uporabo spletnih strani za družabne stike, ter oblikovani predlogi in priporočila za ukrepe, s katerimi bi povečali varnost uporabnikov in njihovo zaganje v takšna komunikacijska sredstva.

3. Vpliv mrež za družabne stike in s tem povezana tveganja

3.1 Spletne strani za družabne stike so sorazmerno nov družbeni pojav, katerega tehnologija se stalno razvija in za katerega vsi priznavajo, da spreminja odnose in interakcije med posamezniki na internetu.

3.2 V skladu z analizo, ki jo je izvedlo podjetje ComScore – na podlagi katere bi dobili predstavo o razsežnosti tega pojava – spletno stran za družabne stike Facebook, ki je šesta najbolj obiskana spletna stran na svetu, vsak mesec obišče približno 275 milijonov ljudi. V Evropi je februarja 2009 Facebook obiskalo 100 milijonov oseb, kar pomeni približno štiri minute od vsakih sto minut, preživetih na spletu, in 30 % več celotnega časa, preživetega na spletnih straneh za družabne stike, v primerjavi s samo 12 % v preteklem letu.

3.3 Pozitivni vidiki razvoja spletnih strani za družabne stike so nesporni, predvsem njihov prispevek k:

- i) zagotavljanju in uresničevanju svobode izražanja v določenih družbenih in političnih razmerah;
- ii) oblikovanju in povezovanju skupnosti na spletu;
- iii) srečanju in ponovnemu snidenju prijateljev in staršev ter možnosti za komunikacijo med njimi;

⁽¹⁾ IP/09/232 Bruselj, 10. februar 2009.

iv) preprečevanju tveganih situacij za mladostnike in možnosti, da ti prek spletnih strani za družabne stike zaprosijo za pomoč;

v) promociji proizvodov in storitev ter razvoju spletne trgovine.

3.4 Vendar se je treba – ne glede na omenjene pozitivne vidike – zavedati tveganj, ki so povezana z uporabo spletnih strani za družabne stike v nezakonite ali škodljive namene, predvsem glede zdravega razvoja mladostnikov ⁽²⁾, in ki vključujejo:

i) psihološke travme zaradi žalitev, ki jih omogoča uporaba tovrstnih medijev;

ii) spolno nadlegovanje otrok in mladih;

iii) fotografije in videoposnetki popolnoma ali na pol golih mladostnikov, ki jih objavijo ti sami ali pa nekdo drug;

iv) izrecni oglasi za prostitucijo in storitve „spremstva“;

v) pogoste kršitve zasebnosti, ugleda in osebnega dostojanstva;

vi) napadi na telesno in duševno zdravje uporabnikov spletnih strani;

vii) spodbujanje k nasilju, rasizmu in ksenofobiji;

viii) razširjanje totalitarističnih ideologij, ki so po naravi fašistične ali pa zagovarjajo nacizem; ter

ix) samomori mladih, ki so domnevno posledica objave nekaterih intimnosti na teh omrežjih.

3.5 Prav tako bi bilo treba upoštevati nove generacije tehnologij, ki se uporabljajo na spletnih straneh za družabne stike, zlasti aplikacije, ki omogočajo „geografsko lokaliziranje“ uporabnikov takšnih omrežij; aplikacije, ki uporabljajo tehnologije za prepoznavanje obrazov, kar omogoča povezavo na uporabniške računalne spletne strani za družabne stike; ter nove možnosti za navezovanje stikov, ki jih ponuja zadnja generacija mobilnih telefonov.

3.6 Dejstvo je, da se lahko takšna omrežja preprosto izkoristijo za širjenje virusov, kot je virus, ki je med vikendom 11. in 12. aprila 2009 okužil Twitter ter avtomatično objavil več kot 100 000 sporočil in poškodoval neznano število uporabniških računov.

(2) V zvezi s tem glej zlasti poročilo, ki ga je objavila Evropska agencija za varnost omrežij in informacij (ENISA) z naslovom „Security Issues and Recommendations for Online Social Networks“ in je na voljo na spletni strani www.enisa.europa.eu/doc/pdf/deliverables/enisa_pp_social_networks.pdf.

3.7 Kot del foruma za varnejši internet ⁽³⁾, ki je potekal leta 2008, je Evropska komisija pripravila vprašalnik v zvezi s spletnimi stranmi za družabne stike, ki je bil namenjen javnemu posvetovanju ⁽⁴⁾ in katerega rezultati ⁽⁵⁾ kažejo, da „kibernetsko ustrahovanje“, vdiranje v zasebnost in navezovanje stikov („grooming“) pomenijo največjo nevarnost za mladoletne osebe pri uporabi spletnih strani za družabne stike.

3.8 Kar zadeva kibernetško ustrahovanje ⁽⁶⁾, je 54 % evropskih staršev zaskrbljenih, da bi lahko bili njihovi otroci žrtve teh dejanj. Več kot 80 % staršev v Franciji, Grčiji in na Portugalskem se boji, da bi lahko bili njihovi otroci med uporabo interneta ali mobilnih telefonov žrtve ustrahovanja. V nekaterih državah, ki imajo močno tradicijo varstva otrokovih pravic in ki cenijo izobrazbo, kot so Danska, Švedska in Finska, starši bolj zaupajo svojim otrokom, da bodo internet uporabljali varno; 69 % staršev ni zaskrbljenih zaradi morebitnega kibernetškega ustrahovanja.

3.9 Nedavna raziskava v Združenem kraljestvu, ki je zajela 2 000 mladih med 11. in 18. letom starosti, kaže, da je bil eden od treh mladostnikov žrtev kibernetškega ustrahovanja prek spletnih strani za družabne stike in pošiljanja sporočil, pri čemer je bila možnost te zlorabe pri dekletih štirikrat višja kot pri fantih.

3.10 Varstvo zasebnosti je še eden od glavnih problemov, povezanih z uporabo spletnih strani za družabne stike. Na 30. mednarodni konferenci organov za varstvo podatkov in zasebnost, ki je bila med 15. in 17. oktobrom 2008 v Strasbourgu, je bila sprejeta resolucija o varstvu zasebnosti pri storitvah za družabne stike ⁽⁷⁾, njenim priporočilom pa je treba nameniti posebno pozornost.

3.11 K sporazumu o samoregulaciji z naslovom „Safer Social Networking principles for the EU“ (Načela za varnejše družabne stike v EU), ki so ga 10. februarja 2009 podpisali operaterji glavnih evropskih spletnih strani za družabne stike ⁽⁸⁾, je do zdaj pristopilo 20 ponudnikov; v tem sporazumu so jasno opredeljene možne nevarnosti, katerim so izpostavljene mladoletne osebe, ki te strani uporabljajo: nadlegovanje (nadlegovanje otrok na spletnih straneh ali prek pošiljanja sporočil), psihološka manipulacija (odrasla oseba, ki naveže prijateljske stike z otrokom z namenom njegove spolne zlorabe) ter tvegano vedenje, kot je širjenje osebnih podatkov za nezakonite namene.

(3) http://ec.europa.eu/information_society/activities/sip/events/forum/forum_sepet_2008/index_en.htm.

(4) http://ec.europa.eu/information_society/activities/sip/policy/consultations/ageverif_sns/index_en.htm.

(5) http://ec.europa.eu/information_society/activities/sip/docs/pub_consult_age_rating_sns/summaryreport.pdf.

(6) Glej raziskavo Eurobarometra: Towards a Safer Use of the Internet for children in the EU – a parents' perspective, http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_248_en.pdf.

(7) Resolucija o varstvu zasebnosti pri storitvah za družabne stike; http://www.privacyconference2008.org/adopted_resolutions/STRASBOURG2008/resolution_social_networks_en.pdf.

(8) „Safer Social Networking principles for the EU“ je na voljo na spletni strani: http://ec.europa.eu/information_society/activities/social_networking/docs/sn_principles.pdf.

4. Posvetovanje na pobudo EESO

4.1 Narava tega družbenega pojava in njegov hiter razvoj sta spodbudila organizacijo posvetovanja, ki je bilo del priprave tega mnenja. To posvetovanje je potekalo na sedežu EESO, udeležile pa so se ga najbolj reprezentativne zainteresirane strani na področju upravljanja in uporabe spletnih strani za družabne stike – nevladne organizacije in potrošniki ter predstavniki Sveta, Komisije, ENISA, Evropskega nadzornika za varstvo podatkov in ustreznih nacionalnih organov.

4.2 Pisni odgovori na vprašalnik, ki je bil posredovan vnaprej, različna mnenja ter živahna izmenjava idej in predlogov (povzetek je na voljo na spletni strani EESO: http://www.eesc.europa.eu/sections/ten/index_en.asp?id=7000tenen) so odločilno in zelo učinkovito prispevali k pripravi tega mnenja ter jasno poudarili pomen te vrste dogodka, ki temelji na neposrednem posvetovanju ustreznih zainteresiranih strani civilne družbe pri pripravi predlogov in priporočil za nosilce političnih odločitev pa tudi za operaterje in same uporabnike, kadar gre za spletne strani za družabne stike.

4.3 Opozoriti je treba, da se predstavniki Evropske komisije in Evropski nadzornik za varstvo podatkov strinjajo z večino predlogov iz tega mnenja in da je Komisija dosegla velik napredek pri jasnejši opredelitvi nekaterih ciljev in izvajanju drugih v praksi, kar zadeva pobude, ki se trenutno izvajajo, in tiste, ki so še v pripravljalni fazi, vse to pa obeta zelo produktivno sodelovanje med institucijami v prihodnosti.

5. Potrebni ukrepi in pričakovani rezultati

5.1 EESO priznava in pozdravlja delo Evropske komisije na področju varstva otrok, ki uporabljajo internet, ter poudarja glavne smernice iz svojega mnenja iz leta 2008 v zvezi s takrat obravnavanim predlogom za pripravo večletnega programa Skupnosti za zaščito otrok, ki uporabljajo internet in druge komunikacijske tehnologije ⁽⁹⁾.

5.2 Odbor opozarja tudi na pravočasnost in koristnost omenjene pobude za samoregulacijo, zlasti sklopa ukrepov iz te pobude, namenjenih zmanjšanju najpomembnejših tveganj.

5.3 V zvezi s procesom izvajanja programa za varnejši internet (2009–2013) želi EESO poudariti potrebo po okrepitvi dialoga z glavnimi akterji, ki jih zanimajo spletne strani za družabne stike, zlasti mladimi, ki jih je treba spodbujati k sodelovanju v razpravi ter oblikovanju in uresničevanju rešitev za zagotavljanje varnejše uporabe interneta.

5.4 EESO meni, da bi morali biti mladi neposredno vključeni v opredeljevanje operativnih modelov ter omilitev in reševanje težav v zvezi s spletnimi stranmi za družabne stike, saj bodo prav oni najverjetneje najhitreje in najboljše razumeli zapletena vprašanja s tega področja.

5.5 Odbor tudi predlaga, da se preuči možnost uvedbe mednarodnega ali evropskega tečaja za usposabljanje specializiranih svetovalcev in terapevtov, ki bodo žrtvam zlorabe spletnih strani zagotavljali pomoč, zlasti v primeru njihovega ustrahovanja ali nadlegovanja. EESO predlaga, da se v program za varnejši internet vključijo pobude za splošno svetovanje, zlasti spletne svetovalnice, ter programi za otroke in mladoletne osebe, ki bodo namenjeni preprečevanju takšnih situacij.

5.6 Odbor želi v okviru izvajanja programa za varnejši internet (2009–2013) poudariti tudi pomen pobud za izboljšanje računalniške pismenosti, zlasti glede varne uporabe spletnih strani za družabne stike, ki ne bi bile namenjene zgolj otrokom in mladoletnim osebam, temveč tudi širši populaciji, zlasti staršem, ki so odgovorni za vzgojo otrok, in starejšim uporabnikom.

5.7 EESO poleg tega meni, da bi morali operaterji spletnih strani za družabne stike izvajati samoregulacijo, zlasti na področju zaščite mladoletnih oseb, pod pogojem, da bo mogoče izvajati neodvisen nadzor nad učinkovitostjo te samoregulacije, hkrati pa bi bilo treba omogočiti uvedbo minimalnih standardov varstva na podlagi zakonodaje.

5.8 Odbor se zavzema za pripravo programov samoregulacije, da bi omogočili koregulacijo na ravni Skupnosti in nacionalnih ravneh, pri kateri bi sodelovali regulativni organi in ki bi zagotovila polno spoštovanje vseh sklenjenih sporazumov, z namenom preprečiti zlorabe, kaznovati kršitve ter zagotoviti, da bi kršitelje pravil kaznovali njihovi vrstniki.

5.9 EESO pozdravlja in sprejema večino priporočil resolucije o varstvu zasebnosti pri storitvah za družabne stike, ki je bila sprejeta na 30. mednarodni konferenci organov za varstvo podatkov in zasebnost ⁽¹⁰⁾ 17. oktobra 2008, kot tudi priporočila iz člena 29 zadnjega mnenja delovne skupine za spletna socialna omrežja ⁽¹¹⁾, ter poziva Komisijo, naj ta priporočila upošteva in zagotovi, da jih bodo operaterji sprejeli.

5.10 Odbor tudi meni, da so potrebna nadaljnja prizadevanja za izboljšanje obveščenosti in izobraževanja že v zgodnjih letih šolanja, da se izboljšata preprečevanje tveganj in tudi način uporabe teh spletnih strani za družabne stike. Zato je treba na ravni Skupnosti in v posameznih državah članicah organizirati kampanje za ozaveščanje. V tem smislu in kot dopolnilo k pobudam, predvidenim v okviru programa za varnejši internet, bi bilo koristno vzpostaviti t.i. spletno stran „eYouGuide“, ki bi bila namenjena zlasti uporabnikom spletnih strani za družabne stike; takšna spletna stran bi delovala kot neke vrste portal za pravice uporabnikov socialnih omrežij in omogočala poročanje o zlorabah ter poravnava sporov na vseevropski ravni – z drugimi besedami: to bi bila edinstvena stran, na kateri bi bilo mogoče „upravljati“ pravice uporabnikov, ocenjevati usklajenost na ravni Skupnosti, razpravljati o oblikah ukrepov in politikah ter vrednotiti sodelovanje med nacionalnimi organi.

⁽¹⁰⁾ Besedilo priporočil je dostopno na spletni strani: http://www.privacyconference2008.org/adopted_resolutions/STRASBOURG2008/resolution_social_networks_en.pdf.

⁽¹¹⁾ Mnenje (2009) o spletnih straneh za družbene stike; sprejeto 12. junija 2009).

⁽⁹⁾ UL C 224, 30.8.2008, str. 61.

5.11 EESO prav tako meni, da bi bilo treba v okviru nacionalnih programov in programov Skupnosti za raziskave in razvoj ter na ravni operaterjev še naprej vlagati v razvoj in izboljšanje tehničnih orodij za selekcijo in preprečitev dostopa do spletnih strani, kar bo družinam omogočilo, da uporabijo načela preventive na preudaren in dosleden način.

5.12 EESO se zaveda stalno spreminjajoče se in dinamične narave tega pojava, zato Komisijo poziva, naj pripravi zeleno knjigo, ki bi ob upoštevanju rezultatov javnega posvetovanja iz julija 2008 opredelila glavne možnosti za nadaljnji razvoj dogodkov, tako da bi analizirala ustrezne učinke teh možnosti in organizirala obsežna posvetovanja med različnimi podjetji, strokovnjaki, akademiki ter organizacijami in združenji civilne družbe.

5.13 V zvezi s tem bi bilo treba preučiti možnost vzpostavitve pravnega okvira, ki bo usklajen po vsej EU in bo temeljil na tesnejšem sodelovanju in usklajevanju nacionalnih politik. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti pogodbenim pogojem – zlasti glede veljavne zakonodaje in pristojnega organa – za pridružitve takšnim mrežam, saj so nepošteni pogodbeni pogoji postali že pravilo.

5.14 Ker gre v bistvu za mednarodni pojav, pri katerem so najpomembnejše spletne strani za družabne stike v sodni pristojnosti zunaj meja EU, Odbor meni, da je treba ustrezno spodbujati naslednje ukrepe:

5.14.1 določitev mednarodnih načel in pravil ravnanja za uporabo spletnih strani za družabne stike, zlasti za storitve, namenjene mladim;

5.14.2 institucionalizacija mehanizmov za nadzor spoštovanja teh pravil, ti mehanizmi pa morajo imeti zaradi narave teh storitev čezmejni značaj;

5.14.3 spodbujanje in usklajevanje sodelovanja EU s tretjimi državami, evropskimi in neevropskimi, na politični in operativni ravni, da se določijo tveganja in težave, povezane z uporabo spletnih strani za družabne stike, da se poiščejo najboljše rešitve za obravnavo takšnih situacij in, v kolikor to omogoča mednarodni pravni okvir, da se učinkovito preprečijo situacije, v katerih bi se kršile pravice državljanov/potrošnikov.

5.15 Odbor želi poudariti potrebo po ustreznem mednarodnem sodelovanju in usklajevanju med različnimi zainteresiranimi stranmi, ki bi omogočila čim večje učinke ukrepov za varnejšo uporabo interneta⁽¹²⁾. To bo zahtevalo bolj proaktivni mednarodni pristop, da se zagotovijo širjenje in izmenjava znanj, usklajena priprava in izvajanje zakonodaje ter zadostna sredstva za izvajanje potrebnih ukrepov v EU in tudi zunaj nje.

5.16 EESO prav tako opozarja, da morajo države članice ratificirati konvencijo Sveta Evrope o kibernetnem kriminalu ter zaščititi otroke pred spolnim izkoriščanjem in spolnimi zlorabami⁽¹³⁾, kar bi pomenilo velik napredek, ki bi Evropski uniji omogočil, da nastopa enotno na mednarodni ravni.

5.17 Nazadnje se EESO sprašuje, ali bi bilo hkrati z zgoraj navedenimi pobudami primerno preučiti možnost razširitve in združitve pristojnosti, ki so danes razpršene med različne organe, da se ustanovi institut varuha na ravni Skupnosti, ki bo obravnaval vprašanja na avdiovizualnem področju, kot so zasebnost, varstvo podatkov, človekovo dostojanstvo, pravica do ugovora, svoboda izražanja itd., in bo pristojen tudi za spletne strani za družabne stike po zgledu kanadskega pooblaščenca za zasebnost – v smislu primerjalnega prava – ki je v okviru svojih razširjenih pooblastil ukrepal proti Facebook-u zaradi domnevno neustreznega pridobivanja osebnih podatkov, o čemer so nedavno poročali mediji⁽¹⁴⁾.

V Bruslju, 4. novembra 2009

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Mario SEPI

⁽¹²⁾ Janos Tóth, predsednik strokovne skupine TEN v EESO, zagovarja ta pristop v pobudi z naslovom „Public Presentation on Protecting children using the internet“ (javna predstavitev o zaščiti otrok, ki uporabljajo internet), ki je bila predstavljena 5. maja 2009 (več informacij je na spletni strani http://www.eesc.europa.eu/sections/ten/index_en.asp?id=4300003tenen).

⁽¹³⁾ <http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/QueVoulezVous.asp?NT=201&CL=ENG>.

⁽¹⁴⁾ V zvezi s kanadskim pooblaščencom za zasebnost glej http://www.priv.gc.ca/aboutUs/mm_e.cfm#contenttop. Informacije o njegovem nedavnem ukrepanju proti Facebook-u so na voljo na spletni strani http://www.priv.gc.ca/media/nr/-c/2009/nr-c_090716_e.cfm.